

Берестинський педагогічний фаховий коледж
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
Бібліотека

Рекомендаційний бібліографічний список джерел

«Софія Русова – видатний педагог України»

(до 170-річчя від дня народження)

Берестин
2026

Твори С.Ф. Русової

1. Русова С. Ф. Вибрані педагогічні твори : у 2-х кн./ за ред. Є.І.Коваленко; упоряд. передмови Є.І. Коваленко, І.М.Пінчук. Київ: Либідь, 1997. Кн.1. 272 с.
2. Русова С. Ф. Вибрані педагогічні твори : у 2-х кн./ за ред. Є.І.Коваленко; упоряд. передмови Є.І. Коваленко, І.М.Пінчук. Київ: Либідь, 1997. Кн.2. 320 с.
3. Педагогічна спадщина Софії Русової і сучасна освіта: науково-методичний посібник/ за ред. В.Г.Слюсаренка, О.В.Проскури. Київ: ІЗМН, 1998. 196с.

Література про життя і діяльність С.Ф. Русової

1. Берегиня української національної школи [до 140-річчя від дня народження С.Ф. Русової. 1856-1940] *Календар знаменних і пам'ятних дат 1 кв. 1996 р.* С. 82.
2. Берегиня української національної школи: урочистості до 135-річчя від дня народження. *Рідна школа.* 1991. № 2. С. 86 - 87.
3. Богуш А. Біологічне та соціальне у поглядах С. Русової на виховання. *Дошкільне виховання.* 1996. № 9. С. 8 - 9.
4. Гонюкова Л.В. Спогади Софії Русової . *Український історичний журнал.* 1999. № 5. С. 133 - 148.
5. Губко О. Т. Формування національної свідомості юнацтва у світлі ідей Софії Русової. *Рідна школа.* 1992. № 1. С. 13 - 15.
6. Гураш Л. Виховувати малят на засадах педагогіки Софії Русової. *Дошкільне виховання.* 1998. № 4. С. 22 - 23.
7. Гураш. Л. Софія Русова - "апостол Правди і Науки". *Дошкільне виховання.* 2001. № 2. С. 10 - 11.
8. Горовий А. Жінки, якими пишаємося. [С. Русова]. *Палітра педагога.* 2004. № 1. С.3-4.
9. Дацюк Г. Софія, бо мудра. *Початкова школа.* 1992. № 1. С. 59-61.
10. Дворецька В. Присв'ячується Софії Русовій. *Дошкільне виховання.* 2001. № 2. С. 11.
11. Джус О. В. Творча спадщина Софії Русової періоду еміграції / Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2002. 260 с.
12. Дичек Н.П. С.Ф. Русова і зарубіжна педагогіка . *Педагогіка і психологія.* 1996. № 3. С. 169 - 177.
13. Єресько О. Софія Русова та журнал «ДВ» [до 155-річчя від дня народження Софії Русової]. *Дошкільне виховання.* 2011. № 2. С.2-3
14. Зайченко І. Листи Олександра та Софії Русових до Михайла та Віри Коцюбинських. *Київська старовина.* 1999. № 5. С. 70 - 81.
15. Ільєнко І. Про життя, педагогічну, видавницьку діяльність С. Русової та її спілкування з М. Рильським. *Ільєнко І. Жага: Труди і дні Максима Рильського.* Київ, 1995. С. 6 - 65.
16. Калениченко Н.П., Конилєнко Н.Б. Софія Русова. *Рідна школа.* 1991. № 12. С. 68-71.

17. Качкан В.А. Просвітницький вогонь Софії Русової. *Українське народознавство в іменах*. У 2 ч. Ч. 1.: навч. посіб. (За ред. А.В. Москаленко; Передм. А.Г. Погрібного. Київ, 1994. С. 151 - 159.
18. Ківшар Т. Недруковані матеріали автобіографії Софії Русової. *Київська старовина*. 1994. № 1. С. 105.
19. Ківшар Т. Просвітницька спадщина Софії Русової, *Праці центру пам'язознавства*. Київ, 1993. Вип. 2. С. 173 - 187.
20. Коваленко, Євгенія Іванівна, Пінчук Ірина Миколаївна. Освітня діяльність і педагогічні погляди Софії Русової. Ніжин, 1998. 213 с.
21. Коваленко Є. Софія Русова педагог- просвітитель, державний діяч, вчений . *Рідна школа*. 2000. № 8. С. 35 - 38.
22. Козуля О. Велика просвітителька . *Козуля О. Жінки в історії України*. Київ., 1993. С. 99 - 103.
23. Корж Н.М. Втілення педагогічних ідей Софії Русової. *Управління школою*. 2001. № 2. С. 20-23
24. Кучинський М. Педагог і вчений Софія Русова. *Історичний календар*. Київ, 2001. С. 115 - 118.
25. Лахтадир О. Вчимося мудрості у Софії. [С. Русова] . *Дошкільне виховання*. 1996. № 3. С. 13 - 14.
26. Мазур Г. Педагогічну спадщину С.Ф. Русової – в масову практику роботи національної школи. *Початкова школа*. 2001. № 5. С. 51 - 53.
27. Малиновська Н.В. Концепція мовної освіти і мовленнєвого розвитку дітей у педагогічній спадщині Софії Русової . *Педагогіка і психологія*. 1999. № 1. С. 129 - 135.
28. Матеріали Всеукраїнських педагогічних читань, присвячених 140-річчю з дня народження С.Ф. Русової/ АПН України, інститут педагогіки/ Є.І. Коваленко (ред). Чернігів, 1996.
- Кн. 1: С. Русова – видатний педагог, державний, громадський діяч України. 60 с.
- Кн. 2. Проблеми національного виховання у спадщині С. Русової. 70 с.
- Кн. 3: Проблеми шкільної педагогіки і психології навчання і виховання у творчій спадщині Софії Русової . 125 с.
29. Мельничук М. Світ правдивий і чистий. Духовність дитини очима Софії Русової. *Дошкільне виховання*. 1997. № 6. С. 14 - 15.
30. Опанасенко Н. Софія Русова про формування національної свідомості дитини у початковій школі. *Рідна школа*. 2000. № 10. С. 57-59.
31. Палієнко М. Софія Русова. *Історія України в особах 19-20 ст.* / Авт. кол: І. Войцеховська . Київ, 1995. С. 355 - 358.
32. Проскура О. Софія Русова . *Освіти України*. 1997. № 33. С.2
33. Проскура О. Педагог і діяч. *Дошкільне виховання*. 1996. № 3. С. 12 - 13.
34. Проскура О.В. Софія Русова - вчений, педагог, громадський діяч . *Педагогіка і психологія*. 1996. № 1. С. 171 - 180.
35. Проскура С. Софія Русова. *Дивослово*. 1995. № 9. С. 53 - 58.
36. Проскура О.В. Софія Русова – талановита дочка України . *Початкова школа*. 1993. № 3. С. 44 - 46.
37. Проскура О.С. С.Ф. Русова й концепція українського дитячого садка. *Дошкільне виховання*. 1991. № 7. С. № 10. С. 16 - 18.

38. Рацул А. Віднайдене ім'я повертається до народу [С. Русова] . *Освітнянське слово*. 1996. № 4. С.3
39. Сергеева В.Ф. Софія Русова про фізичний розвиток дітей дошкільного віку *Педагогіка і психологія*. 1996. № 2. С. 146 - 151.
40. Соловей М. Шкільна географія і краєзнавство у педагогічній спадщині Софії Русової. *Географія та основи економіки в школі*. 2000. № 1. С. 33-34.
41. Сухомлинська О. Софія Русова в контексті розвитку педагогічної думки . *Початкова школа*. 1996. № 9. С. 54.
42. Чередниченко Д. Софія Русова і сучасна школа. *Українська мова і література в школі*. 1992. № 1. С. 38 - 42.
43. Ярема О. Повертається забута спадщина . *Дошкільне виховання*. 1991. № 6. С. 21

Підготували: Наталія Куліш, Інна Хавер.

02.02.2026